

Svar på skriftligt spörsmål om djurskyddsmyndigheternas arbete och om straff för djurskyddsbrott

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 289/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Ritva Elomaa /saf m.fl.:

Hur ämnar regeringen effektivisera verksamheten vid myndigheter som arbetar med djurskydd och underlätta användningen av tvångsmedel då det är nödvändigt för att effektivisera djurskydd,

är regeringen redo att överväga skärpningen av straff för djurskyddsbrott för att säkerställa att djurens rättigheter tillgodoses och deras välfärd tryggas, och

hur kommer det att säkerställas att det ska vara möjligt att på ett effektivare sätt än nu ingripa i missbruk som förekommer inom skyddshundshobbyn eller övrig träning av djur?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I utkastet till den nya lagen om djurvälfärd föreslås att bestämmelser som gäller tillsyn och inspektioner ska preciseras i flera avseenden. Samtidigt ska regleringen utvecklas så att myndigheterna alltid har tillgång till lämpliga och effektiva metoder att ingripa i missförhållanden. Nya tvångsmedel som föreskrivs är bland annat avbrytande av verksamhet som äventyrar djurens välfärd och ingripande i anmälningspliktig verksamhet. Avsikten är att regeringens proposition till ny lag om djurvälfärd ska lämnas till riksdagen under höstsessionen 2021.

Polisen har anvisats 200 000 euro för 2021 för stärkande av djurskyddspolisens verksamhet. Syftet är att utveckla och effektivisera förebyggande av djurskyddsbrott hos polisen bland annat genom att till två polisinsättningar rekrytera en utredare av djurskyddsbrott och genom att skapa samarbetsnät mellan myndigheter, företag och den tredje sektorn. Vid utveckling av verksamheten beaktas förebyggande av djurskyddsbrott som gäller både hus- och produktionsdjur.

I 17 kapitlet i strafflagen föreskrivs om lindrigt djurskyddsbrott, djurskyddsbrott, grovt djurskyddsbrott och om djurhållningsförbud. Strafflagen kompletterades i detta avseende 2011 med bestämmelsen om grovt djurskyddsbrott, som möjliggör strängare straff för allvarligare djurskyddsbrott. Ett syfte med reformen var att i rättspraxis skärpa straffen för sådana brott vid allvarligare fall. Samtidigt effektiviserades bestämmelserna om djurhållningsförbud, fastställdes en minimitidsfrist för förbudet och inrättades ett register över djurhållning.

Ett fängelsestraff på högst två år har föreskrivits för djurskyddsbrott. Rekviriten är rätt så bred och omfattar utöver avsiktliga handlingar grov vårdslöshet. För grovt djurskyddsbrott döms gärningsmannen till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år, om djurskyddsbrottet begåtts på ett synnerligen rått eller grymt sätt, brottet riktat sig mot ett stort antal djur, eller om avsevärd ekonomisk vinning eftersträvats med gärningen och brottet även bedömt som en helhet är grovt.

Oberoende domstolar ansvarar för utmätningen av straff inom ramen för straffskalan. Straffskalan för djurskyddsbrott är förenlig med strafflagens normala systematik och är också i linje med straffskalan för andra lika klandervärda brott. Justitieministeriet följer upp bestämmelsernas ändamålsenlighet inom sitt förvaltningsområde.

Det försvårar uppgiften för enskilda domare att de sällan behöver behandla djurskyddsbrott. Det är möjligt att genom utbildning främja en enhetlig linje för att åtala och döma. Åklagarmyndigheten har separat ordnat utbildning om djurskyddsbrott för åklagare. Domstolsverkets uppgift är å andra sidan att se till att utbildning ordnas för domare och övrig personal vid domstolar i samarbete med domarutbildningsnämnden. Livsmedelsverket ordnar varje år en utbildnings- och discussionsdag för djurskyddsmyndigheter, där det diskuteras om genomförandet av djurskyddslagstiftningen och om aktuella frågor. I dagen deltar utöver officiella veterinärer och polisen dessutom jord- och skogsbruksministeriet, åklagare, domare vid förvaltningsdomstolar och tingsrätter samt Rättsregistercentralen.

I utkastet till den nya lagen om djurvälstånd föreslås det att föreskriva om förbud mot redskap och anordningar, såsom tagg- eller elhalsband, som uppenbart orsakar djur onödig smärta eller onödigt lidande. Det ska vara förbjudet att marknadsföra, tillverka, föra in i landet, överlåta, använda och inneha dessa redskap och anordningar. Ett omfattande förbud behövs för att tillsyn över förbjudna redskap ska kunna genomföras så effektivt som möjligt. Tillsynsmyndigheten kan då den upptäcker en sådan anordning förutom förbjuda användningen av den, också omhänderta anordningen eller till exempel bestämma att den ska dras tillbaka från marknaden eller returneras till det land från vilket den har exporterats till Finland.

Eftersom lagstridig behandling inte sker när tillsynsmyndigheten är på plats, såsom i det nu framkomna fallet om misshandel i samband med träning av skyddshundar, är det i syfte att förebygga lagstridig behandling ytterst viktigt att tränare och intresseutövare får utbildning och framför allt att attityderna ändras så att man frångår gammalmodiga träningsmetoder som bygger på våld. Finska Kennelklubben har ordnat utbildningstillfällen för personer som deltar i skyddshundssamhet. Under tillfällena har man gått igenom lagstiftning som gäller träning av djur och moderna träningsmetoder. Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket samarbetar med Kennelklubben kring detta.

Helsingfors 18.5.2021

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä